

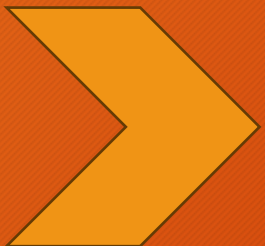
DEEL 1

1

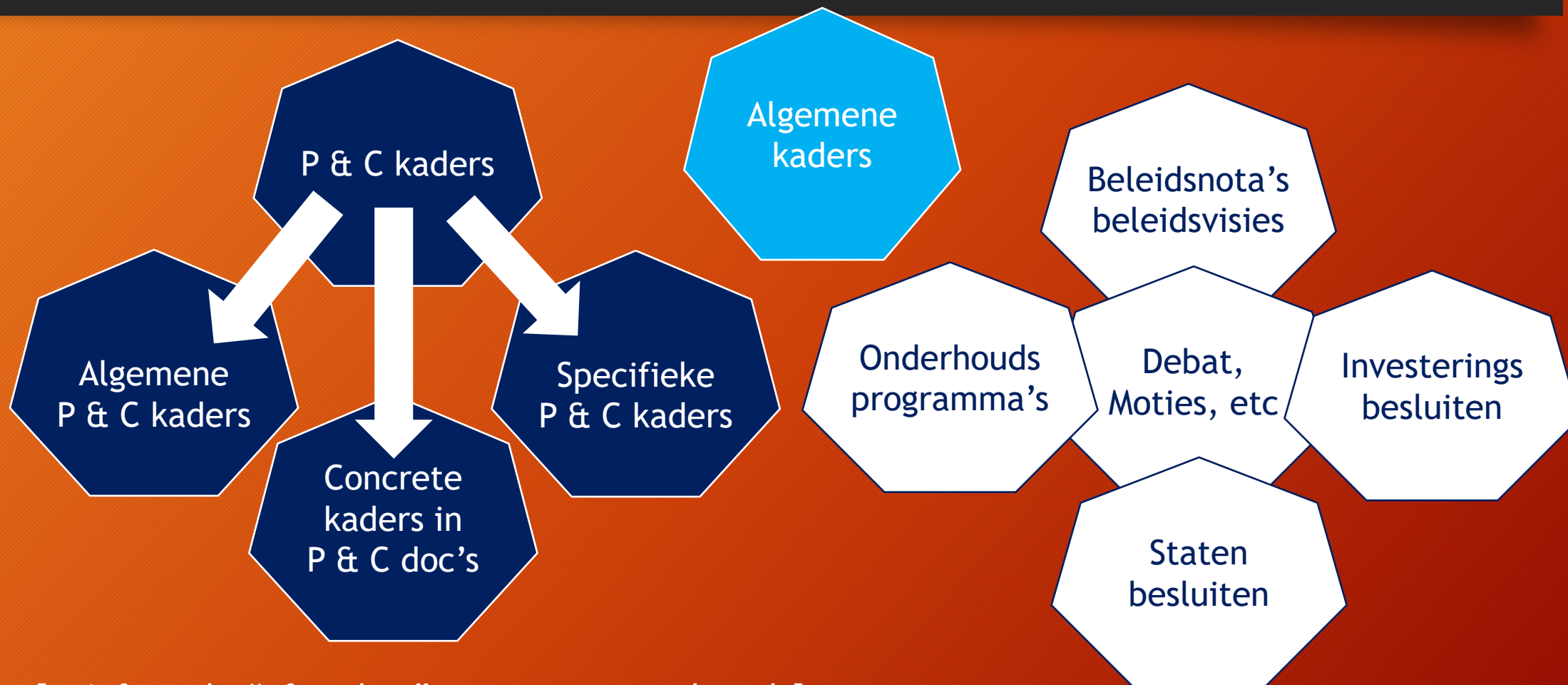
P&C sessie
StatenlidNU
Henk Boshove
16 mei 2024

Zoek, lees & snap als PS/Statenlid eigen kaders + spelregels + (óók) gewoonten

-> Pas waar nodig aan

Kaders... waar vind je ze / hoe wil je ze hebben (1)

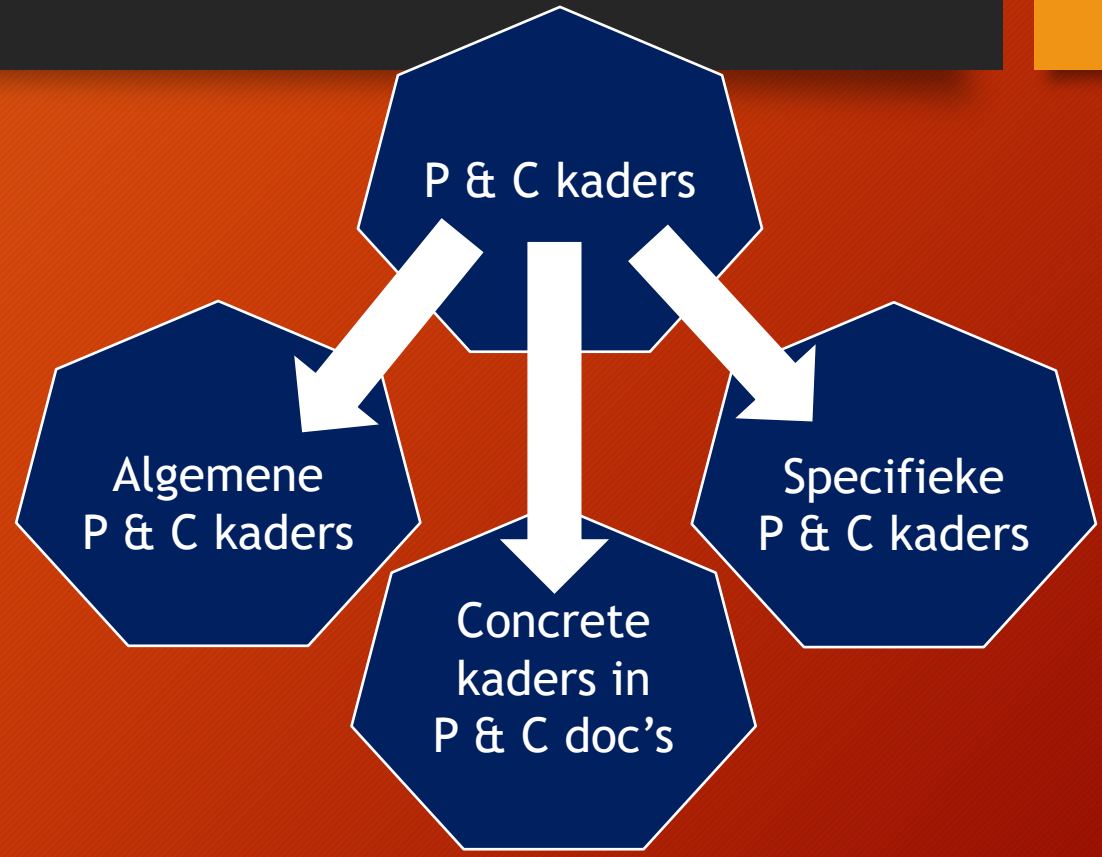
[+ informele “afspraken”, gewoontes, spelregels]

Kaders... waar vind je ze / hoe wil je ze hebben (2)

Financiële verordening
Verordening Auditcommissie
Nota Risicomanagement & weerstandsvermogen
Nota reserves en voorzieningen
Afspraken over budgetoverhevelingen
Begrotingsspelregels
Etc. Etc.

Gekozen indeling van de begroting
Autorisatieniveau budget & investeringen
Opzet en timing P&C cyclus
Afwijkingstoleranties beleid / budget
Toleranties rechtmatigheid
Etc. etc.

Traject van Perspectief-/Kadernota ->> Begroting
Aantal en opzet van programma's
De kwaliteit van de 3 W's binnen programma's
Concreetheid doelstellingen in de begroting
Opzet strategische investeringsagenda/-planning
Etc. etc.

[+ informele “afspraken”, gewoontes, spelregels]

P&C informatie: binnen welke randvoorwaarden, met welke uitgangspunten, volgens welke spelregels?

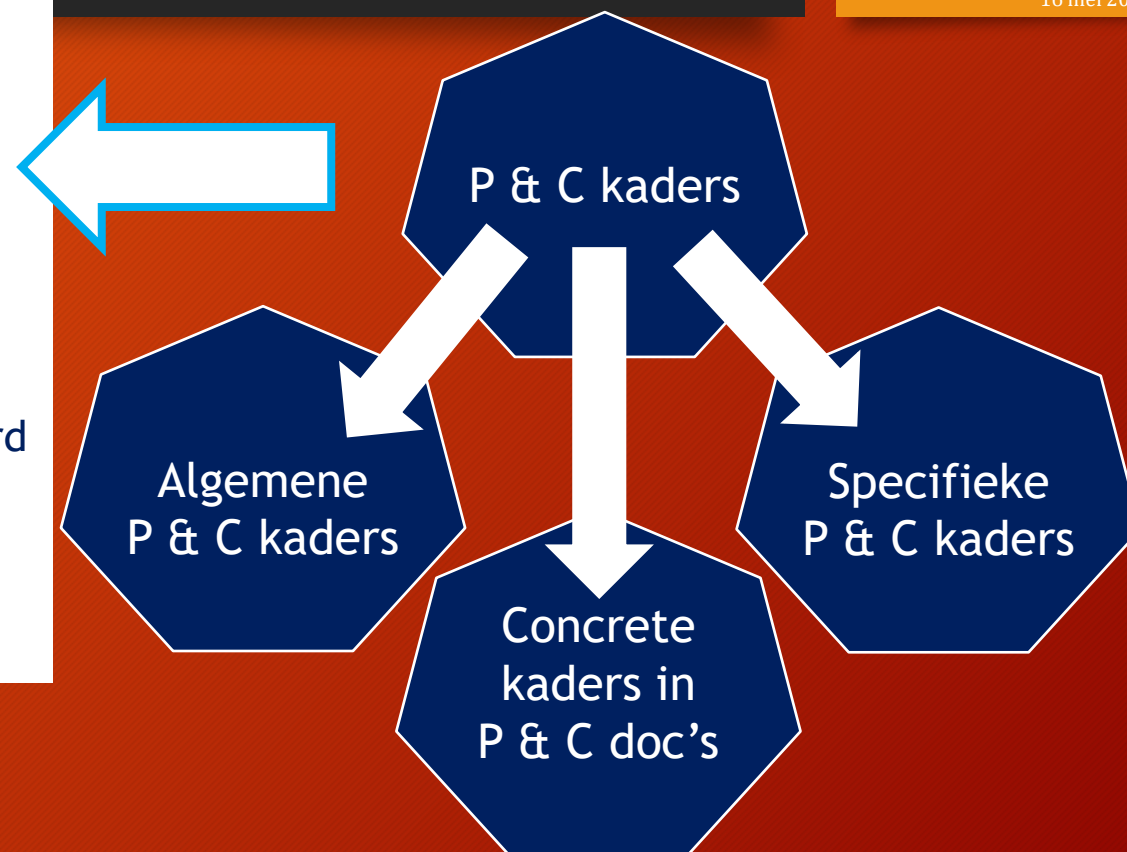
Kaders... waar vind je ze / hoe wil je ze hebben (3)

4

P&C sessie
StatenlidNU
Henk Boshove
16 mei 2024

De begroting 2023 én de kaders, spelregels en gewoonten vanuit de vorige Statenperiode (of daarvoor) en de interpretatie/toepassing daarvan door het College van GS bepalen voor een groot deel

- Hoe de jaarstukken 2023 eruit zien
- Wat wel of niet wordt toegelicht + hoe (goed) het wordt toegelicht
- Waar het wordt toegelicht & of er verbanden worden gelegd
- Of koppeling met begroting goed - matig - zeer beperkt is
- Hoe bepaalde + en -/- afwijkingen worden verwerkt
- Hoe je ziet welke investeringen/inzet reserves niet zijn gerealiseerd
- In hoeverre je goed zicht hebt op (nog) niet uitgevoerd beleid
- Of budgetten al VÓÓR jaarafsluiting zijn overgeheveld naar 2024
- Welk voorstel voor Resultaatbestemming wordt voorgelegd
- Etc.

Extra aandachtspunt bij Jaarstukken 2023: wil je jaarstukken 2024 of 2025 anders? Dan z.s.m. starten met aanpassen kaders/spelregels/gewoontes

[+ informele “afspraken”, gewoontes, spelregels]

Kaders & stuurmogelijkheden in P & C (1)

5

P&C sessie
StatenlidNU
Henk Boshove
16 mei 2024

Zijn aantal en benaming programma's wettelijk voorgeschreven?

Allerlei indelingen
programmabegroting
mogelijk: PS Kiest!

Hoeveel verschillende indelingen van de programmabegroting (aantal & naam programma's) kom je tegen bij de 12 provincies? Zou dat uniform zijn? Of sterk afwijkend onderling?

Bij gemeenten regelmatig maar 3 programma's, maar ook veel met 6 of 9.
Er zijn er ook met meer dan 20

Kaders & stuurmogelijkheden in P & C (2)

Allerlei indelingen
programmabegroting
mogelijk: PS KIEST!

6

- Kerntaak 1: Ruimtelijke ordening en waterbeheer
- Kerntaak 2: Milieu en energie
- Kerntaak 3: Vitaal platteland **Overijssel (7)**
- Kerntaak 4: Mobiliteit
- Kerntaak 5: Regionale economie
- Kerntaak 6: Cultuur en sociale kwaliteit
- Kerntaak 7: Kwaliteit openbaar bestuur
- Overhead, financiering en dekkingsmiddelen.....

- 1. Regionale economie.....
- 2. Cultuur en maatschappij.....
- 3. Regionale bereikbaarheid en OV
- 4. Ruimtelijke ontwikkeling
- 5. Milieu, energie en klimaat.....
- 6. Landelijk gebied..... **Limburg (7)**
- 7. Kwaliteit openbaar bestuur
- 8. Financiën en overhead

- Programma Woonplaats Zeeland.....
- Programma Balans in landelijk gebied
- Programma Ondernemend Zeeland.....
- Programma Mobiliteit op maat
- Programma Iedereen telt!..... **Zeeland (7)**
- Programma Bestuur
- Programma Energie op klimaat!.....
- Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.....
- Kosten van overhead

7 provincies hebben 7
inhoudelijke programma's

- Ambitie 1 Samen werken aan Zuid-Holland.....
- Ambitie 2 Bereikbaar Zuid-Holland... **Zuid-Holland (7)**
- Ambitie 3 Schone energie voor iedereen.....
- Ambitie 4 Een concurrerend Zuid-Holland
- Ambitie 5 Versterken natuur in Zuid-Holland
- Ambitie 6 Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland
- Ambitie 7 Gezond en veilig Zuid-Holland.....
- Overzicht Algemene middelen en Organisatie.....

- 1. Ruimte en water
- 2. Milieu en energie
- 3. Platteland en natuur
- 4. Bereikbaarheid
- 5. Economie..... **Groningen (7)**
- 6. Cultuur en maatschappij.....
- 7. Openbaar bestuur.....
- 8. Algemene dekkingsmiddelen
en bedrijfsvoering

- Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en landschap
- Landbouw, visserij en natuur
- Economie
- Aantrekkelijk Flevoland & Krachtige Samenleving
- Energie, duurzaamheid en milieu
- Mobiliteit
- Vernieuwend bestuur **Flevoland (7)**

- 1 Openbaar bestuur.....
- 2 Klimaat en Milieu.....
- 3 Ruimte en Water
- 4 Bereikbaarheid **Noord-Holland (7)**
- 5 Groen.....
- 6 Economie, cultuur en welzijn.....
- 7 Economisch herstel en duurzaamheid....
- 8 Overzicht Financiën en bedrijfsvoering..

Kaders & stuurmogelijkheden in P & C (2)

7

P&C sessie
StatenlidNU
Henk Boshove
16 mei 2024

Gelderland (5)

- 1 | Samen voor Gelderland
 - 2 | Duurzaam
 - 3 | Natuur en cultuur
 - 4 | Gezond, veilig, schoon en welvarend
 - 5 | Economie en mobiliteit
- Mens en middelen
- Algemene dekkingsmiddelen

Laagste aantal = 5
Hoogste aantal = 10

Drenthe (6)

- 1: Besturen en samenwerken: kijkend over grenzen heen
- 2: Stad en platteland: ruimte bieden en richting geven
- 3: Regionale economie en werkgelegenheid: kansen benutten
- 4: Mobiliteit en bereikbaarheid: slim en veilig
- 5: Klimaat en energie: samen doorpakken
- 6: Levendig en sociaal: gezond, gelukkig en veilig
- 7: Middelen en mensen
- 8: Samenwerkingsverbanden (kassiersfunctie).....
- 9: Investeringsagenda

- 1. Ruimtelijke ontwikkeling
- 2. Landelijk gebied
- 3. Bodem, water, milieu
- 4. Energietransitie
- 5. Bereikbaarheid I - Algemeen
- 6. Bereikbaarheid II - Openbaar Vervoer
- 7. Cultuur en erfgoed
- 8. Economie
- 9. Bestuur
- 10. Overzicht overhead

Utrecht (9)

Fryslân (5)

- Programma 1: Bestuur
- Programma 2: Infrastructuur
- Programma 3: Omgeving
- Programma 4: Economie
- Programma 5: Mienskip
- Programma 6: Bedrijfsvoering
- 7: Algemene dekkingsmiddelen

Allerlei indelingen
programmabegroting
mogelijk: PS KIEST!

- Programma 1 Bestuur en veiligheid
- Programma 2 Ruimte en wonen
- Programma 3 Water en bodem
- Programma 4 Natuur en milieu
- Programma 5 Economie, Kennis en Talentontwikkeling .
- Programma 6 Energie
- Programma 7 Landbouw en voedsel
- Programma 8 Basisinfrastructuur mobiliteit
- Programma 9 Mobiliteitsontwikkeling
- Programma 10 Vrijetijd, Cultuur, Sport en Erfgoed
- Algemeen financieel beleid

Noord-Brabant (10)

Kaders en stuurmogelijkheden in P & C (4)

Autorisatie niveau provincies in financiële verordening

8

P&C sessie
StatenlidNU
Henk Boshove
16 mei 2024

Artikel 2. Autoriseren uitgaven

Gelderland:
Programma's

1. Provinciale Staten autoriseren de begrotingsbudgetten op BBV-programmaniveau.

Allerlei autorisatieniveaus
budgetrecht PS mogelijk:

PS KIEST. Keuzes hebben
consequenties

Artikel 2 Indeling van programma's

1. Provinciale Staten stellen de programma-indeling vast.
2. Provinciale Staten zijn bevoegd een programma te verdelen in beleidsprogramma's, als zij dat in het kader van het financiële beleid en beheer van belang achten.

Utrecht: Programma's en
desgewenst beleidsprogramma's

Artikel 6 Autorisatie begroting en wijzigingen daarop

1. Provinciale Staten stellen de begroting vast en autoriseren:
 - a. de baten en lasten per programma of beleidsprogramma als bedoeld in artikel 2, tweede lid;

Artikel 7 Budgettaire bevoegdheden

1. Provinciale Staten autoriseren de exploitatiebudgetten en investeringsbudgetten op programmaniveau in de programmabegroting, voorjaarsnota, najaarsnota of afzonderlijk PS-besluit. Nieuw beleid wordt bij alle vormen van besluitvorming als een separaat beslispunt opgenomen. Daarmee oefent Provinciale Staten transparant haar budgetrecht uit.

Limburg: Programma's +
nieuw beleid afzonderlijk

Autorisatie begroting en investeringskredieten

1. Provinciale Staten autoriseren met het vaststellen van de begroting de totale lasten en de totale baten afzonderlijke programmaonderdelen en ook de in de begroting opgenomen investeringskredieten.

Flevoland: Programmaonderdelen
(18 verdeeld over 7 programma's)

Artikel 2.1.3 Autorisatie begroting, begrotingswijzigingen en investeringskredieten

1. Gedeputeerde staten stellen de begroting op, waarbij naast het totaal van de lasten en baten per programma, zij binnen het programmaplan tevens het totaal van de lasten en het totaal van de baten per doelstelling vastleggen.

Zeeland: Programma's
en doelstellingen

Kaders en stuurmogelijkheden in P & C (5)

9

Gelderland

Overijssel

Noord-Brabant

Alle 3 vullen het budgetrecht van PS in door autorisatie begroting op programma niveau

Alle 3 hetzelfde autorisatie niveau. WAAROM toch groot verschil in kaders?

Kerntaak 1: Ruimtelijke ordening en waterbeheer
Kerntaak 2: Milieu en energie
Kerntaak 3: Vitaal platteland Overijssel (7)
Kerntaak 4: Mobiliteit
Kerntaak 5: Regionale economie
Kerntaak 6: Cultuur en sociale kwaliteit
Kerntaak 7: Kwaliteit openbaar bestuur
Overhead, financiering en dekkingsmiddelen.....

Gelderland (5)

- 1 | Samen voor Gelderland
- 2 | Duurzaam
- 3 | Natuur en cultuur
- 4 | Gezond, veilig, schoon en welvarend
- 5 | Economie en mobiliteit
- Mens en middelen
- Algemene dekkingsmiddelen

- Programma 1 Bestuur en veiligheid**
- Programma 2 Ruimte en wonen**
- Programma 3 Water en bodem**..... Noord-Brabant (10)
- Programma 4 Natuur en milieu**
- Programma 5 Economie, Kennis en Talentontwikkeling**
- Programma 6 Energie**
- Programma 7 Landbouw en voedsel**
- Programma 8 Basisinfrastructuur mobiliteit**
- Programma 9 Mobiliteitsontwikkeling**
- Programma 10 Vrijetijd, Cultuur, Sport en Erfgoed**
- Algemeen financieel beleid**

Doel -> Activiteit -> Budget: (Ach &) WWW

10

P&C sessie
StatenlidNU
Henk Boshove
16 mei 2024

WWW:

Wat willen we bereiken

Wat gaan we daar voor doen

Wat mag het kosten

[soms aangevuld met:

Wat zien we / Wat merkt de inwoner ervan / Wanneer gaan we het doen]

WWW werkt veel te vaak niet goed genoeg in de dagelijkse praktijk (ondanks verwoede pogingen provincies/gemeenten). Lastig om doelen, gewenste resultaten en beschikbaar gestelde budgetten goed aan elkaar te koppelen. Zowel in Begroting als in de Jaarstukken. Wat is nu bereikt met de bestede budgetten?

In deze sessie helaas geen tijd om daar nu verder op in te gaan....

Duik als Statenlid eens in 1 thema's dat voor jou extreem belangrijk is

Wat vind je van de koppeling in de Begroting?

Blijkt uit de Jaarstukken waar je staat (inhoudelijk & financieel)?

Is duidelijk waar verschillen zitten, wat oorzaken zijn?

Gebruik Jaarstukken 2023
ÓÓK om zaken te signaleren
die je qua koppeling /
uitwerking graag anders zou
willen in komende
Begrotingen en Jaarstukken

Structuur en kaders = basis opzet P & C

11

P&C sessie
StatenlidNU
Henk Boshove
16 mei 2024

Indeling begroting in programma's
Onderverdeling binnen programma's
Autorisatie niveau
Hoofddoelen

Onderliggende doelen
Vertaling naar begrotingsjaren
Koppeling doelen aan activiteiten &
investerings jaar/meerjarig
Koppeling doel/activiteiten/investerings aan
budgetten jaar/meerjarig